

Незауостављива хиперсонична ракета *Tsirkon*¹

Подаци о развоју хиперсоничне ракете ЗМ22 *Tsirkon* први пут су се појавили у јавности 2011, а период тестирања започет је 2015. године. Ракета има ефективан радијус до 1000 км и компатибилна је са бродовима, подморницама, као и са одређеним врстама авиона бомбардера.

Tsirkon (Zirkon)

Ракета ће бити лансирана из специјалних контејнера. Очекује се да ће бити смештена на нуклеарне крстарице руске морнарице, али и на фрегате и корвете. Претпоставља се, такође, да ће чинити нову компоненту наоружања и на руским нападним подморницама. Мањи хиперсонични пројектили ће променити морнаричку тактику. Крстарице, фрегате, корвете и подморнице биће у прилици да нападају непријатељске бродове из заседа и моћи ће забранити приступ руској обали нападним групама.

¹ The National Interest 23 December 2018

Очекује се да ће две до три руске крстарице на нуклеарни погон, некадашње совјетске класе *Kirov Petr Veliky*, *Admiral Nakhimov* и можда и *Admiral Lazarev*, добити по десет контејнера – лансера типа 3S-14 или ZS-14 од којих сваки може примити до осам хиперсоничних ракета типа *Tsirkon*, што значи до осамдесет ракета по крстарици.

Уколико се буде користио универзални лансер – контејнер типа *Universal Vertical Launching System (UKSK)*, значи да ће ракете *Tsirkon* бити инсталиране и на фрегате класе *Project 22350*, као и на корвете класе *Project 20380*. Поред тога, ракете ће бити инсталиране и на нападној нуклеарној подморници типа *Yasen*, а помиње се и опремање нове класе подморница *Lider* за коју се очекује да ће се појавити у наоружању средином ове деценије.

Хиперсонична ракета *Tsirkon* имаће брзину од 8 маха и домет до 1000 км, а биће оспособљена да гађа поморске или копнене мете.

До сада су извршена тестирања са обалских платформи, док ће тестирања са поморских платформи, са бродова и подморница, почети током 2019. године.

Противбродске ракете биће лансиране појединачно или групно у координираном нападу.

Интересантно је да ракета лети у омотачу од плазме који је управљив по висини и по правцу (у војним изворима се помиње управљање крилним површинама које мењају облике плазменог омотача ракете). Плазмени омотач ракете има и особину да упија радарске таласе, па је ракета у суштини „невидљива”, а с обзиром на велику брзину и путању лета тренутно не постоји ниједан одбрамбени систем који би могао да је пресретне и уништи.

Руска војска је на путу да добије офанзивни ракетни систем који је немогуће пресрести (постојећим средствима) и довољно је малих димензија да може бити смештен на јефтине бродове врло малих габарита, као нпр. корвете, који би били у стању да униште много веће и неупоредиво скупље циљеве као што су носачи авиона.

С обзиром на домет ракете и могућност лансирања на копнене циљеве са познатим координатама знатно би порасла вредност малих површинских бродова које су јефтинији и бржи за изградњу.

Драган М. Вучковић (*Dragan M. Vučković*),
e-mail: draganvuckovic64@gmail.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0003-1620-5601>

Тихи минобацач²

Руске специјалне јединице добијају ново тихо, али смртоносно оружје. Ради се о новом „пригушеном” минобацачу типа 2В25 82 мм који је пројектовала компанија *Burevestnik Institute*.

2B25 82mm

Према војним изворима, звук испаливања мине из овог минобацача не прелази звук испаливања јуришне аутоматске пушке „калашњиков” опремљене пригушавачем PBS-1, док се на самом минобацачу не може видети ни блесак ни дим. Тежак око петнаест килограма функционише на исти начин као и други минобацачи. Војник убацује мину у цев и повлачи полуку обарача. Нишанција налази циљ преко оптичког нишана и подешава угао цеви.

Оно што минобацач 2В25 издваја од других минобацача јесте муниција. Обична минобацачка мина калибра 82 мм има погонско експлозивно пуњење постављено око репа мине, а посада додаје или одузима пуњења у зависности од даљине гађања.

Мина овог минобацача потпуно задржава детонацију експлозивног пуњења у свом дугом телу. Нагли, екстремни трзај физички гура клип против основе цеви из које се лансира мина.

Минобацачка мина 3VO35 садржи високоексплозивно пуњење са неколико десетина малих челичних куглица које су идеалне за

² The National Interest 08 September 2018

дејство против пешадије, лаких возила и складишта муниције и горива на отвореном.

Недостатак овог минобацача је знатно мањи радијус дејства. Компанија *Burevestnik* тврди да је максимални домет минобацача 2В25 мало мањи од хиљаду метара, што значи упола мањи од било ког модерног лаког минобацача од 60 мм.

Овакав минобацач је добар у прикривеним ноћним дејствима приликом дејства типа „нападни и бежи”. Минобацач и муниција су довољно лаки да их војници могу носити на патролама, као и за време ваздушнодесантних операција.

Типична каденца ватре је 15 мина у минути, али посада може испалити и до 30 мина сваких шездесет секунди уколико је то неопходно. То је јако ватрено дејство на непријатеља који није у стању да одреди одакле долазе мине.

Иако минобацач 2В25 има озбиљне недостатке у погледу домета, ипак се ради о врло интересантној могућности изненадног, јаког напада где се нападачи могу повући на сигурно и пре него што непријатељ открије ко га и одакле напада.

Драган М. Вучковић (*Dragan M. Vučković*),
e-mail: draganvuckovic64@gmail.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0003-1620-5601>

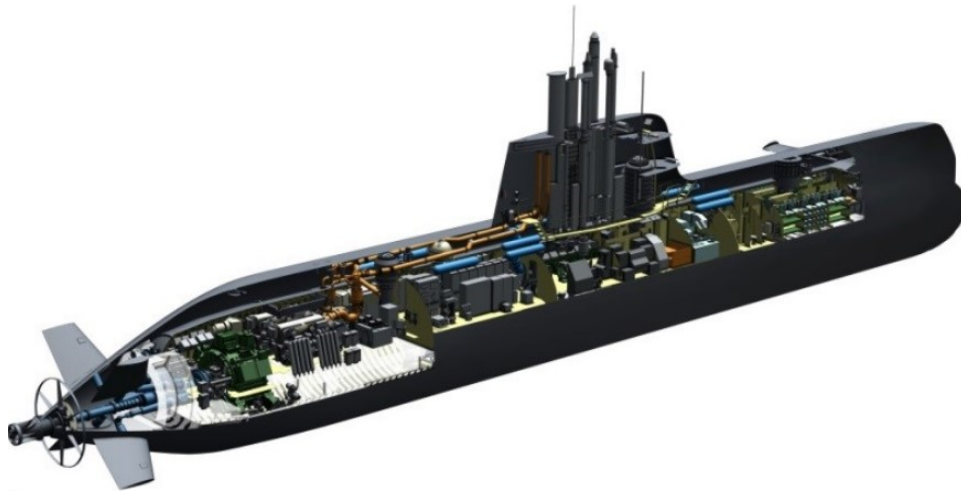
„Непобедиви” – подморница за сингапурску морнарицу³

Подморница *Invincible* (Непобедиви) ускоро ће запловити топлим пацифичким водама у служби морнарице Републике Сингапур. Она ће, као и следеће три подморнице, представљати нови фактор утицаја у Јужном кинеском мору.

Осамнаестог фебруара извршено је поринуће најновије подморнице у бродоградилушту *Kiel*, у Немачкој. Ипак, она, слична класи *Tyure 212*, неће пратити руске подморнице у хладним водама Балтичког мора. Уместо тога, пловиће по топлим пацифичким водама око мореуза Малака у служби сингапурске морнарице.

Сингапур је острвска град-држава која се налази у близини мореуза Малака преко којег се одвија директан трговачки саобраћај између источне Азије и Индијског океана, што представља једну четвртину светске трговине.

³ The National Interest 2 March 2019

Type 218SG

Ова богата, али мала држава инвестирала је у врло јаку и изразито скупу војну машинерију . Током 2017. године имала је пети војни буџет на свету. Поред осталог, купљени су главни западни оружјни системи, укључујући 100 ловаца F-16 и F-15SG, тенкове *Leopard 2* и, недавно, четири до дванаест ловаца F-35.

Сингапур своју државу сматра неутралном у односу на државе у окружењу, као што су Малезија, Индонезија и Кина, али се супротставила кинеским аспирацијама ка већем делу Јужног кинеског мора.

Кина не гледа благоданом на ову државицу и труди се да је изолује од САД, па није случајно што је размишљала о заобилажењу Сингапура преко изградње канала Кра преко Тајланда.

Подморница *Invincible* припада класи 218SG и све већем броју подморница са погоним независним од ваздуха – air-independent propulsion (AIP). Овакав погон са горивним ћелијама омогућава релативно јефтиној дизел-електричној подморници да крстари испод воде и до 6 недеља брзинама до 10 чворова уместо изласка на површину и употребе дизел мотора помоћу шноркела сваких пар дана.

Подморница *Type 218* употребљава горивне ћелије на водоник уместо нешто напредније и мање бучне конфигурације система *Stirling* која је инсталирана на сингапурским подморницама класе *Archer* које су израђене у Шведској, а које су ушле у оперативну употребу током 2011. и 2013. године. Сматра се да подморница

Invincible има и до 50 процената већу аутономију у односу на шведске подморнице, односно четири до шест недеља. Са друге стране, ова врста горивних ћелија је скупља, али и опаснија.

Подморнице са погоном независним од ваздуха ипак не могу одржавати брзине од 30 чворова и не могу остати неограничено време испод воде. Подморница класе *Type 218* има максималну подводну брзину до 15 чворова, односно 10 чворова на површини. Сматра се да је њен радијус дејства око 13 000 км при брзинама до 5 чворова. Овакве подморнице су ипак знатно јефтиније од нуклеарних, до четвртине цене нуклеарне подморнице, а нису ни предвиђене за патроле на светским океанима.

Подморница *Type 218* опремљена је софистицираним новим борбеним системом који су заједнички развиле Немачка и Сингапур. Овај систем карактерише висок ниво аутоматизације и омогућава подморничку посаду од само 28 чланова који се ротирају током смена од по 8 сати, уместо уобичајених смена од 12 сати.

Подморница *Invincible* има у свом наоружању осам лансирних цеви за лансирање тешких торпеда од 533 мм, уместо типичних шест цеви у другим подморницама. Поред торпеда, ова подморница може бити опремљена поморским минама или противбродским ракетама, односно ракетама за дејство по копненим циљевима. Поред овог стандардног наоружања, за своју одбрану може бити наоружана немачким вођеним пројектилом *IDAS*, са вођењем путем оптичког влакна за напад на копнене циљеве и спорије летеће циљеве као што су хеликоптери.

Пројектили *IDAS* имају масу до 120 кг, дужину до 2,5 м и ширину до 180 мм, налазе се у лансирном контејнеру у којем се налази до четири пројектила спремних за употребу. Ракете имају систем за вођење са инфрацрвеним трагачима за процесуирање слике високе прецизности. Ракета се наводи на циљ путем дата-линка којим се врши размена података фибер-оптичким каблом који контролише борбени систем подморнице. Оператор може контролисати пројектил током целог лета, што значи да га може наводити на циљ или прекинути мисију. Бојева глава има 20 кг експлозива и омогућава одбрану од ваздушних, поморских или копнених циљева.

Подморница има кормило у облику слова X, што јој омогућава већу маневарабилност што је императив у плитком и стеновитом мореузу који је широк само 2 км у свом најужем делу. Мореуз је пун малих увала и острва где је могуће спустити подморницу на дно и чекати у заседи.

Подморница *Invincible* може изводити и дуже патроле у Индијском океану или у близини Тајвана са којим је Сингапур потписао одбрамбени савез.

Напредни сензори омогућиће Сингапуру добављање обавештајних података, нарочито у виду пресретања сигнала, употребе обавештајца, праћења кретања кинеских дизел-електричних подморница у околини мореуза и стварања базе „непријатељских шума”. Очекује се да ће Сингапур делити овакве информације са САД и са својим регионалним партнерима као и до сада.

Засада, подморница *Invincible* тек почиње са поморским тестовима са посадом која се обучава у Немачкој, а очекује се да ће ући у оперативну употребу 2021. године. Остале подморнице ове класе – *Impeccable*, *Illustrious* и *Indomitable* биће поринуте током 2022, 2024. и касније и замениће шведске подморнице класе *Archer*.

Драган М. Вучковић (*Dragan M. Vučković*),
e-mail: draganvuckovic64@gmail.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0003-1620-5601>

Русија наоружава своје тенкове контроверзним новим „метком”⁴

Зрна од осиромашеног уранијума израђена су од изразито тешког и густог метала и имају велику пробојност. Међутим, многи верују да зраче радијацијом као мале неутронске бомбе. Сједињене Америчке Државе употребиле су ову врсту муниције у Ираку, Авганистану и Сирији.

Билтен руског Министарства одбране навео је да ће руски тенкови *T-80BV*, који се доводе на ниво *T-80BVM*, ускоро бити наоружани овом моћном муницијом. Наведено је, такође, да ће поменути тенкови ускоро бити опремљени напредним стабилизатором за топ и механизмом за пуњење зрна под ознаком *3BM59 Svinets-1* и *3BM60 Svinets-2*.

Svinets-1 има језгро од волфрама, док је језгро пројектила *Svinets-2* израђено од осиромашеног уранијума. Године 2016. први пут су се појавиле информације да Русија већ неколико година уназад производи ова специјална зрна за тенковску муницију.

⁴ The National Interest 24 December 2018

T-80BVM

Тенковске гранате „употребљавају алуминијумски носач са три тачке контакта – што је јединствено, јер већина носача пенетратора зрна типа APFSDS има само две тачке контакта”. Није јасно на који начин овакво решење може утицати на тачност и на хабање цеви топа.

Svinets-1 има језгро од волфрама, док је језгро пројектила *Svinets-2* израђено од осиромашеног уранијума. Године 2016. први пут су се појавиле информације да Русија већ неколико година уназад производи ова специјална зрна за тенковску муницију.

Тенковске гранате „употребљавају алуминијумски носач са три тачке контакта – што је јединствено, јер већина носача пенетратора зрна типа APFSDS има само две тачке контакта”. Није јасно на који начин овакво решење може утицати на тачност и на хабање цеви топа.

Svinets-2 није прво руско зрно које користи пенетратор од осиромашеног уранијума. Граната ознаке *ЗВМ-32 Vant* калибра 125 мм такође има пенетратор од поменутог материјала, али је ново зрно много дуже.

У односу на гранату *3BM-32, Vant* APFSDS која има пенетратор дужине 380 мм, два нова типа граната имају пенетраторе дуже за 79 до 84 процената, што би могло довести до знатног повећања пробојне моћи, али и прецизности.

Развој нових граната са пенетратором од осиромашеног уранијума почео је због тога што тенкови руске производње нису могли пробити оклоп америчких и израелских тенкова типа *M-1 Abrams* и *Merkava*, што је ирачка војска болно искусила. Тенковска граната *3BM-42 Mango* ослања се на застарели дизајн пенетратора који се састоји од два релативно кратка пенетратора у челичном телу, а познато је да челик тешко пробија оклоп од легуре тешких метала.

Независни извори на интернету наводе да зрно *Svinets-1* са пенетратором од волфрама може пробити 700–740 мм челика на раздаљини до 2 км, док зрно *Svinets-2* са осиромашеним уранијумом пробија 800 до 830 мм челика на истој раздаљини. Таква пробојност, уколико буде остварена, могла би бити већа од пробојности америчке гранате типа M829A1 која пробија 650 до 700 мм челика на раздаљини до 2 км.

Амерички војни стручњаци сматрају да је муниција од осиромашеног уранијума углавном безбедна, осим у случајевима када циљ који је погођен таквом муницијом експодира и изгори, јер тада долази до формирања ситних честица радиоактивне прашине које су врло опасне по људски организам. На Косову је одређен број италијанских војника страдао од канцерогених болести након што су били близу циљева погођених поменутом муницијом, односно када су се сликали поред ретких олупина борбених возила југословенске војске. Тренутно су у току судске парнице којима се доводи у везу дејство осиромашеног уранијума са канцерогеним болестима.

Драган М. Вучковић (*Dragan M. Vučković*),
e-mail: draganvuckovic64@gmail.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0003-1620-5601>

Тајванска хиперсонична ракета Sky Sword II⁵

Тајванско ратно ваздухопловство у свом саставу има највећи број ловаца F-5E Tiger II на свету. Ради се о трећој генерацији лаких ловаца чији је дизајн претходио америчком ловцубомбардеру F-16 Fighting Falcon. Овај лаки ловац се под лиценцом у великом броју

⁵ Military Watch Magazin 07 April 2018

производио у Тајвану. С обзиром на бројку од произведених 308 ловаца и његову употребу у борбеним мисијама над Јеменом, тајвански инжењери имали су лакши задатак у вези са унапређењем ове платформе у домаћим условима. То је важно, јер је улазак америчког ловцабомбардера F-16 у масовну производњу довео до смањеног интересовања за модернизацију ловца F-5E. Тајван је развио четврту генерацију ловаца типа F-CK Ching Kuo током осамдесетих година на основу пројекта F-5 што је довело до развоја великог броја нових високотехнолошких решења као што је радарски систем који је компатибилан са ловцем Tiger II.

Тајвански ловци F-5E

Упркос својим годинама, F-5E се доказао као врло способна платформа након модернизације, па га земље као што су Сингапур, Тајван, Јужна Кореја и Швајцарска и даље поседују у својим оперативним флотама. Авион је врло цењен због своје високе поузданости, малих оперативних трошкова и опцијама за унапређење. Ловци F-5E у тајванском ратном ваздухопловству унапређени су на знатно виши стандард у односу на авионе треће генерације. Опремљени су четвртом генерацијом радара и системима за електронско ратовање, као и дата-линком MIL-STD-1553В. Ипак, најинтересантније је да су наоружани и врло модерном ракетом ваздух-ваздух Sky Sword II која је ушла у оперативну употребу током 2018. године.

Варијанта ракете *Sky Sword II* – TC-2C има могућност напада на циљеве који се налазе на великим даљинама и до 100 км и то хиперсоничном брзином, што умногоме надилази могућности сличних платформи које производе САД, Русија и Кина, као што су ракете ваздух-ваздух типа AIM-120C и PL-12. Ова ракета припада врло малом броју ракета у оперативној употреби и својом брзином од 6 маха знатно је бржа од америчке ракете AIM-120, руске R-77PD и кинеске PL-12, које се крећу брзинама око 4 маха. Ракету је пројектовао национални тајвански институт за науку и технологију *Chung-Shan*. Ова ракета и по домету надмашује свог америчког ривала AIM-120C, а по том критеријуму једино јој парира кинеска ракета PL-15 са дометом до 150 км.

Радарски вођена тајванска ракета је технички хиперсонична с обзиром на брзину од преко 5 маха и по брзини јој једино парира руска ракета R-37 „Убица Авакса”. Руска ракета је намењена нападима на веће и мање покретљиве циљеве, као што су летећи радарски, што доводи до закључка да је тајванска ракета *Sky Sword II* и најбржа ракета своје врсте на свету.

Ловац четврте генерације *Ching Kuo*

Систем електронских противмера ракете *Sky Sword II* сматра се најбољим у својој класи. Користи инерцијално-навигациони систем са дата-линком за вођење у средњој фази, као и активно радарско навођење у финалној фази захвата ракете. Ракета је наводно знатно јефтинија од америчких варијанти ракете AIM-120 и има једну

од главних улога у одбрани Тајвана од потенцијалног напада знатно моћнијег суседа.

Ракете *Sky Sword II* употребљавају ловци треће и четврте генерације, као што су F-5E и *Ching Kuo*, а тренутно се разматра могућност наоружавања и француских ловаца *Mirage 2000* у тајванском ратном ваздухопловству с обзиром на постојеће проблеме француских ракета као што су MICA.

Ловци треће генерације успешно парирају много скупљим и борбено ефикаснијим ловцима, као и летећим радарима.

Драган М. Вучковић (*Dragan M. Vučković*),
e-mail: draganvuckovic64@gmail.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0003-1620-5601>

3Д штампа за војне потребе⁶

Америчка војска прилагођава легуре војног квалитета у сврхе 3Д штампе ултрајаких резервних делова.

Нови материјали су демонстрирали и до 50% већу снагу од доступних комерцијалних материјала. Истраживачи из лабораторије *U.S. Army Combat Capabilities Development Command's Army Research Laboratory* успели су да прилагоде специјализовану металну легуру у форми праха за фузијско 3Д штампање. Захваљујући новом материјалу, у складу са специфичним производним параметрима, могуће је произвести делове који су око 50% јачи од расположивих комерцијалних делова.

У војном смислу оваква врста производње може радикално изменити војну логистику тако што нуди начин за добијање резервних делова и производа у ходу. Иако је технологија већ доступна, употреба је још ограничена. Након овог технолошког помака, могућност производње ултрајаких металних компоненти од челика војног квалитета могла би у потпуности променити начин рада војне логистике. Уместо конвоја пуних резервних делова може се направити све што је потребно уколико се поседује сировински материјал.

Метална легура AF96 првобитно је развијена за тело бомби за пробијање бункера. Истраживачи су успели да је претворе у прашкасту форму која се може употребити уз фузијску технологију 3Д штампача. Током истраживања већ су одштампане сложене

⁶ www.armyrecognition.com 05 March 2019

компоненте уз употребу металног прашка, које не би могле бити произведене уз помоћ традиционалног процеса штампања.

Метална легура AF96 коју је америчка војска развила за бомбе намењене пробијању бункера

Овај прашкасти материјал може послужити за штампање резервних делова, на пример за копнена борбена возила, који су и до 50% јачи од постојећих резервних делова. Дакле, нови прашкасти материјал штампањем прави боље резервне делове од оригиналних.

Ради испитивања извршено је 3Д штампање малих импелер-вентилатора за турбину тенка *M1 Abrams* који су уграђени у турбину и раде без икаквих проблема. Ипак, не постоји званична гаранција као у случају резервног дела званичног произвођача где гаранција наводи колико дуго се може користити резервни део. С друге стране, сигурно је да тако штампан део може покренути борбено возило неколико сати или неколико дана, макар до тренутка када стигну наручени резервни делови. Али, још увек није могуће дати одговор на питање да ли је овакав производ исти или бољи од оригинала.

Тренутно се у лабораторији ради на производњи нових легура и њихових тестирања. Циљ је да се произведе што бољи материјал – легура која би послужила својој сврси на терену.

Драган М. Вучковић (Dragan M. Vučković),
e-mail: draganvuckovic64@gmail.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0003-1620-5601>

Нови кинески носач авиона Type 002⁷

Аналитичари су дуго шпекулисали о трећем кинеском носачу авиона, једној од четири поморске платформе која би требало да буде у оперативној употреби до средине 20-их година. Остале три платформе су три тешка носача хеликоптера класе *Type 075*, за које се претпоставља да ће носити специјализоване авионе са вертикалним полетањем. Носач класе *Type 002* следиће носач класе *Type 001 Liaoning* који је ушао у оперативну употребу 2012. године, док је носач авиона класе *Type 001A* још увек на тестирању. За разлику од своја два претходника који су настали од совјетских носача авиона класе *Kuznetsov* и имају ски-рампу за лансирање авиона, нови носач имаће равну палубу са лансирним системом типа катапулта. Народна армија Кине објавила је да је успешно развила електромагнетни лансирни систем који се тестира већ неколико година. Овај систем тренутно користе ловци *J-15 Flying Shark* који су посебно модификовани за ову употребу.

Амерички аналитичари су скептични, јер сматрају да Кина није у стању да развије тако софистициран систем. Данашњи носачи авиона углавном немају катапулте за лансирање авиона, осим три америчке класе носача авиона од којих ће само класа *Gerald Ford* имати електромагнетне катапулте, док друге две класе користе класичне јефтиније парне катапулте.

Електромагнетни катапулти заузимају мање простора и омогућавају лансирање авиона са већим убојним товаром и више горива, што је велика предност у односу на авионе лансиране са носача авиона са ски-рампом.

Сателитски снимци носача авиона класе *Type 002* указују на то да се ради о класичном носачу са равном палубом и системом катапулта, првом носачу такве врсте ван Западног блока. Брод се налази у бродоградилушту Jiangnan у Шангају, где се граде и остали највећи бродови као што су разарачи класе *Type 052D* и *055*.

Нови кинески носач авиона имаће и знатно већу носивост у односу на постојеће кинеске носаче типа *Type 001 Liaoning* и *Type 001A*, носивости до 55 000 тона, па чак и до 85 000 тона. Западни аналитичари процењују да је нови кинески носач авиона у ствари заснован на пројекту бившег совјетског носача авиона класе *Ulyanovsk*, првог правог совјетског носача авиона са интегрисаним системом катапулта и носивости између 80 000 и 85 000 тона.

⁷ militarywatchmagazine.com 13 May 2019

Кинески носач авиона класе *Type 001A*

Поред најављене интеграције електромагнетних катапулта, нови носач имаћи и већи број укрцаних летелица, јаче сензоре и усавршенију електронику. Спекулише се да ће се развити и нова класа ловаца која би била укрцана са постојећим ловцима типа *J-15 Flying Shark*. У оквиру таквих разматрања помиње се и варијанта ловца *Shenyang J-31*. Нова верзија овог ловца биће у стандарду генерације 4++. Поред модификација неопходних за лансирање путем катапулта, нови ловци имаће и радар типа AESA и тродимензионално векторисане моторе, модификовано тело авиона са већим процентом употребљених композитних материјала и компатибилности са новим ракетама типа *PL-15* и *YJ-12* у мисијама ваздух-ваздух и ваздух-море. Очекује се да ће бити модернизована и адаптирана верзија ловца *J-15D* за противелектронска дејства, што би кинеским ударним групама омогућило електронску заштиту на нивоу америчког авиона за противелектронска дејства типа *E/A-18G Growler*. Носач би у својој ваздушној групи требало да има и авион за рано упозоравање и контролу *KJ-600* који би био аналоган америчком авиону *Grumman E-2 Hawkeye*.

Очекује се да ће носач авиона класе *Type 002* бити само први од многих суперносача авиона кинеске народне армије који ће имати носивост преко 100 000 тона и нуклеарни погон. Носаче ће у

борбеним групама пратити нова генерација кинеских разарача, као што су *Type 052D* и *Type 055* који ће бити задужени за обезбеђивање вишеслојне ваздушне одбране и борбе против непријатељских бродова на врло великим даљинама.

Драган М. Вучковић (Dragan M. Vučković),
e-mail: draganvuckovic64@gmail.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0003-1620-5601>